

במדינה

(המשך מעמוד 11)

לרשת ד"ר ג'ורג' סמרין, המרצה הבכיר לפסיכולוגיה. ומילה זו היתה אכזרית בייחוד: פישוריו הסופיים של סמרין מעבודתו. אך כמו אותה בובה רוסית המתרוממת אחרי כל מכה, כך עם סמרין. הוא הבהיר שאין זאת המילה האחרונה. "אני מרגיש צעיר בעשרים שנה, כמו בימים שהייתי לוחם", סיפר לידד שביקר בביתו התל-אביבי הצנוע.

הוא האמין, כי בתי-המשפט של המדינה יאלצו את הנהלת האוניברסיטה לחזור בה מהחלטתה. הוא גם האמין, כי דעת-הקהל — בקמפוס ומחוצה לו — תתקומם נגד פסילה שרירותית, שמקורה בחיכוך על חוץ-פס אקדמי ועל הזכות למתוח ביקורת על ערכים מקודשים.

מה דעתם על יהושע. ביסודה של מרשת סמרין מונח מחקר, אותו ערכו תלמידי דיו של המרצה ילידי-יוגוסלביה בין תלמידי בתי-ספר עבריים, שהראה כי התלמידים סבורים שיש לעשות לערבים היום מה ש-עשה יהושע לעמי כנען הכבושה.

המסמך שהתגיש את גלגלי התגובה של הנהלת האוניברסיטה מונח בתחתית "תיק סמרין", זהו מכתב שנשלח על-ידי ראש החוג לפסיכולוגיה דאז:

"בהתאם למה שמסר לי פרופסור סמילצ' סקי, התריעו כבי' שר החינוך, ד"ר רינות המנכ"ל של משרד החינוך, ופקידים בכירים אחרים של משרד החינוך, על הצורה ה-מרושלת והבלתי-אחראית בה הסיק ד"ר סמרין מסקנות ומשפחות מחקר שערך בבתי-ספר, ושיפוטם אותו רק בעיתונות. "כתוצאה מכך החליט ד"ר רינות להפעיל תקנה שאוסרת על עריכת מחקרים בבתי-ספר ובגני-ילדים בכל הארץ ללא קבלת רשות מיוחדת ממשרד החינוך. האיטור הזה עשוי לשחק חלק ניכר מהעבודות השיגוריות והמחקריות של החוג לפסיכולוגיה ושל החוג למדעי החינוך... ד"ר רינות ציין במפורש שאין לו טענה אישית נגד ד"ר סמרין, אשר כחוקר אישי יכול להתנהג באופן אחראי או בלתי-אחראי, אלא נגד האינברסיטה הנותנת גושפנקא לפעולותיו על-ידי עבודתו בה. כמוכר נרמזו למרופסור סמילנסקי (עליידי השר או על-ידי ד"ר רינות) שאין עניין בקשרים עם החוג ל-פסיכולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, כל עוד ד"ר סמרין עובד בו".

מה זאת השתכחות? מאז התגלגלה הפרשה, התחלפו הרקסור וראש החוג, הת-חלפו הסטודנטים, וגם סעיפי-הדיון התחלפו. לבסוף היתה הטענה הגדולה נגד סמרין: אין הוא משתלב בעבודת החוג, אבל מקורביו פירשו זאת כהאשמה כוללת, הבאה להרחיק כל אדם שיעז לפגוע ב-מוסכמות של המימסד.

מפלגות

בלי קמח

אין פרישה

בכינוס הראשון של שוללי המערך עם מפלגת העבודה במפ"ם, שנערך ב-26 בי-דצמבר, נכחו כ-100 איש. אך מששבו והת-כנסו ביום שני הבוע, בבית בני-ברית בתל-אביב, נותרו מהם פחות מ-50.

במיוחד בלט בהעדרו אלעזר גרנות, ש-היה מראשי השוללים, פרש מהם בשבוע שעבר לאחר שהצהיר בראיון במעריב כי בכינוס הראשון, העלה במתכוון הצעה ב-מטרה לפזר את הכנס.

דבריו אלה זכו לתגובה נועזת מפי אחד השוללים הנותרים, אליעזר פרי, אשר הא-שימו במעילה באמון. "לפני הכינוס הרא-שון", טען, "הציע גרנות הצעה כה קיצור-נית ומרחיקת-לכת, עד כי בקושי רב הצ-לחתי לרסנו".

בהצעה שנערכה בתום הכנס, התקבלת הצעת-החלטה של גרשון רבינוביץ' מרוח-מה, "להקים חוג רעיוני ארצי להגנה על ייחודו של השמאל הציוני הסוציאליסטי ב-ישראל", והוחלט לקרוא להקמת חוגים איזוריים למטרה זו.

נבחרה הנהלה בת 16 חברים, בהם מנהי-גה המודח של מפ"ם, קובה" ריפתין, אשר דיעותיו השמאלניות-קיצוניות זכו להסתיי-גות בולטת של מרבית שולליה-מערך; חבר מועצת עיריית חולון יצחק זמלר; סופר הארץ יגאל לכיב וגרשון רבינוביץ'.

אבל שוללי המערך עם העבודה לא דנו (המשך בעמוד 18)

הבאזוקה מוכנה -

המפקד האלג'ירי

נתן את הפקודה

השעה היא ארבע לפנות בוקר, ואנו צועדים בשורה עורפית. יעדנו: נהר הירדן.

כך פותחים שני שליחי המיוחדים של פארי מאטש, זאת משימת הלילה. את הכתבה שלהם.

"מן הצד השני של הנהר, בצל חורשה קטנה, חונים מזה ימים מספר שני זחלמים ישראלים. הפידאין, המטרידים ללא-הרף את הקיבוצים בגיורה זו בפצצות מרגמה,

חוששים מפני התקפת-נגד. הם החליטו ליטול את היוזמה לידיהם ולפוצץ את שני המשוריינים. זאת משימת הלילה."

כמו כל עיתונאי המלווה לוחמים בפעול-תם, נוטים גם שני הצרפתים להזדהות עם אנשי החוליה. כך הם מתארים אותם, בני שעה שהם עוברים על גבי צינור, על פני מימיה של תעלת הגור, ממזרח לנהר: "הם מתקדמים כשהם נושאים את נשקם כ-מישקלות לשמירת שיווי-משקל. הם צועדים כמו חתולים, בצעדיהם הקפייזים כל של לוחמי-הגרילה בעולם. כמה רחוקים הם מחייליו השמנים של נאצר, המנוקשות ה-שויצרית של הצבא הסורי ומהמוקיונות האנגלית של הברואים של הוסיין! ואיזה הבדל בינם לבין האספסוף כפוף-הגו הממלא מזה עשרים שנה את מתנות הפליטים ה-פלסטינים, אבותיהם של לוחמים אלה. אותו הבדל הקיים בין בניה של ישראל החושה, אותם צברים גאים ונוקשים, לבין אבותיהם שפעם צעדו בשקט למות במחנות-ההשמדה של אירופה!"

מפקד החוליה

אלג'ירי

את מפקד החוליה מכנים הכתבים הצרפתיים בשם "סגן בסאם", אלג'ירי בעל ותק של עשר שנות מלחמה נגד הצרפ-תים במולדתו. הוא פועל בגיורה זו למעלה משנה, והספיק לצלוח שישים פעם את ה-

נשק רוס'י אחד מאנשי החוליה מח-זיק ברובה-סער קלצי-ניקוב. רוב ציודם של אנשי אל-פתח בא

נשם אל-פתח בפעולה

כתב וצלם מצרפת ולווים לחוליית חבלנים התוקפת זחלמים ישראלים

ירדן. בתוך מערת-הפיקוד שלו מצוייה מפה, ועליה מסומנים כל המוצבים הישראליים. פלחים מביאים לו מדי לילה אינפורמציה טרייה, המאפשרת לו לדכוך את המפה.

החוליה מתחלקת לשלוש קבוצות: אחת תירה פצצות בווקה על הזחלמים, מן הצד המזרחי של הנהר. השנייה תחצה את הנהר כדי לתקוף את עורף המוצב הישראלי, ש-בוודאי יפתח באש ברגע שייפגעו המשוריי-נים. הקבוצה השלישית תתן חיפוי לנסר-גים, במיקרה של מירוף ישראל. אל קבור-צה זו הוצמדו הצרפתים.

"המסוכן ביותר אינו ההתקפה", הסביר להם בסאם, "אלא הנסיגה לרוחב העמק, או כל אחד דואג לעצמו, ואתם אינכם מכירים את השטח די הצורך כדי להסתור". תופעה שהרשימה מאוד את הצרפתים, לדבריהם, היה הדיקווק כזו תוכנה הפעולה. "פעולה שבה צפויות מראש עשרה אחוזים אבירות", הסביר בסאם לפני היציאה, "לא אבצע".

על כך מוסיפים הצרפתים: "כמה רחוקה המציאות מהתעמולה! זו שמשורים הער-בים והמהללת את נכונות-ההקרבה העיל-אית של הפידאין, הכמהים למות-קדושים; וזו של לישכת-העיתונות הישראלית, המב-טיחה כי הטרוריסטים משאירים בכל פעם שלוש-רבעי אנשיהם בשדה. מה שמתנהל כאן זו מלחמה חודשה, מלחמה אמיתית, עם כל האומץ הרגוע, הבהירות, החיסכון של חיילים אמיתיים."

שתי יריות

באזוקה

מוזר הצמיירן צמרות של עצים. מאחריהם — הירדן. קבוצת האבטחה התפרשה בתוך ואדי, הניחה את נשקה על שפת הואדי, והמתינה. מצפון, תפסה עמדה קבוצת הבאזוקות. שני היורים — "סלאח" אל-דין" ו"גיווארה", בני 17 ו-18 כיוונו את כליהם לעבר הצלליות של הזחלמים. בסאם, ששכב על בטנו לידם, הרים את ידו זה האות. שתי להבות-ענק נפלטו כימ-עט ביחד, התפוצצות כפולה. צעקות: ה-חיילים הישראליים הניצולים קפצו מתוך הזחלמים, בהם ישנו עד לפני שניה. התגובה הישראלית, דיווחו הצרפתים, היתה מיידית: שני מיקלעים פתחו באש, והקל-עים הניתבים קצרו את האוויר, מעל לאדמת

קבוצת הבאזוקות דרך השדות. אבל צרורות האש שינו את כיוונם: קבוצת ההטעיה, שהצתה את הירדן, פתחה באש מרובי-הסער לעבר העמדה הישראלית, שחשבה את עצמה מוקפת מכל עבר ופיוזה את הירי שלה.

צופרי הקיבוצים השמיעו אזוקה. אור הבוקר התגבר על המחשך. חוק הגרילה אומר: עם שחר עובר היתרון למחנה ש-כנגד. חילופי-האש פסקו. התותחים החלו רועמים מן הצד הישראלי, מחפשים עיורת את הפידאין בעמק. עוד מעט יופיעו האוויר-נים, ואולי ההליקופטרים שינחיתו יחידות-מחץ כדי לחסום את דרך-הנסיגה.

הגיע הזמן לסגת. חצי שעה של צעידה מהירה דרך הפרטים הנטושים הביאה את החוליה למרגלות ההרים. הם תפסו מחסה בין תבוי החרוסים של כפר-גבול, שספג עשר הפצצות בשנה האחרונה.

המטוס הראשון הגיע כל-כך מהר, ש-בקושי הקדים אותו קולו; וטור דר-מנועי שזינק כמו פגז מן הגבעות הישראליות. הוא חלף מעל ראשי החוליה, ביצע תפנית חדה, והתרומם. להבה עצומה הציתה לר-גע את העמק, ואחריה היתמר ענן עשן סמיך: הנפאלם. שישה ווטורים התחלפו, בצורה זו, במשך כשעה.

"כל פעם שחלפו לאורך העמק, היפנו אלינו המטוסים את ביטנם. וכל פעם נשמע טירטורו של מיקלע כבד של הצבא הירדני, המתפר מעל לכפר העזוב. בלי חשק רב, כנראה, על-כיל-פנים — בלי תוצאה. הוטו-רים עושים את שלהם באין מפריע."

בחטות

הצבא הסדיר

עזרת הצבא הירדני קרובה היתה מדי, סברו הצרפתים, כדי שהישראליים יפעילו את ההליקופטרים והשריון של ה-מירוף הצמוד. "זוהי האסטרטגיה הקבועה של הפידאין: תמיד לחפש מיסתור סמוך לעמדה של הצבא הירדני, ואז — או שה-ישראלים מחליטים להבליג, והפידאין מצלי-חים להסתלק; או שהישראליים מתערבים, ואז עליהם לנהל קרב סדיר עם הצבא ה-ירדני.

"המטוסים נעלמים, העמק שוקע בדממה. סגן בסאם חוקר את אנשיו, רושם את ה-דיווח שבפיהם. עוד מעט יטלפן ממערת הפיקוד שלו למטה הזית הצפון באירביה, ורצים יעבירו את ההודעה שתשודר בקרוב מקול ערב, המהללת בדבריי-שירה את גבור-תם של אחריים."

רק אחרי השעה עשר הופיע אחרון ה-פידאין. הוא צלע — הפצוע היחיד בצד הערבי. מחצית מכנסו נשארה תלויה על גדר-תייל ישראלית. ידו נכוחתה, כאשר גרר את הקאזאצ'יקוב שלו מן הקנה הלוהט. אבל הוא צחק בכל פה. על האדמה, ליד התה המהביל, שידר טרנוויסטור קטן את הודעת קול ישראל בערבית: בהתקפת הלילה